

TWORZENIE PRAWA

TWORZENIE PRAWA

W kontekście stanowienia prawa to złożony, zorganizowany proces, dokonywany w ramach określonych instytucji oraz zgodnie z określoną prawem procedurą

ORGANY

Organy państwa

Organizacje międzynarodowe

Społeczeństwo

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, op. cit., s. 183-184.

TWORZENIE PRAWA

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, op. cit., s. 185-186
oraz J. Jabłońska-Bonca, Podstawy prawa..., op. cit., s. 18.

TWORZENIE PRAWA

PRAWO STANOWIONE

❑ Stanowienie prawa to jednostronny akt konstytutywny kompetentnego organu władzy publicznej, odpowiadający koncepcji władczego systemu prawa, w którym w sposób wyraźny ujawnia się stosunek podporządkowania adresatów norm (społeczeństwa) **stanowiącemu prawo (państwu)**. (T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, op. cit., s. 185 oraz J. Jabłońska-Bonca, Podstawy prawa..., op. cit., s. 19)

TWORZENIE PRAWA

Sformalizowanie aktu stanowienia prawa

Przekazanie aktu w ręce właściwych (kompetentnych) organów władzy publicznej

Podporządkowanie prawotwórczego działania tych organów regulowanym przez prawo procedurom decyzyjnym

Nadanie ustanowionym aktom normatywnym określonej prawnie formy

Opublikowanie aktów normatywnych w sposób określony przez przepisy prawa

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, op. cit., s. 186.

TWORZENIE PRAWA

ŹRÓDŁA PRAWA

Na gruncie konkretnej dyscypliny prawa akty normatywne zawierające przepisy będące podstawą do konstruowania norm dla tej dyscypliny.

PODZIAŁ

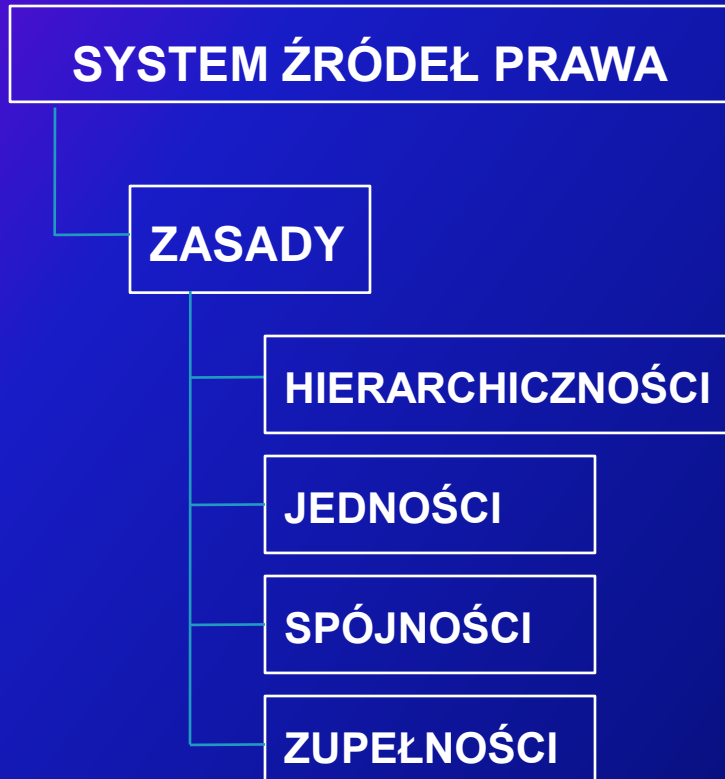
Źródła prawa w znaczeniu formalnym

Źródła prawa w znaczeniu materialnym

Źródła prawa w znaczeniu instytucjonalnym

T. Chauvin, T. Stawecki, P. Winczorek, Wstęp do prawoznawstwa, op. cit., s. 184.

TWORZENIE PRAWA

P. J. Suwaj, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 66.

TWORZENIE PRAWA

Art. 87.

1. Źróżłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.
2. Źróżłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.

Art. 93.

1. Uchwały Rady Ministrów oraz zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i ministrów mają charakter wewnętrzny i obowiązują tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu te akty.

Art. 87 i art. 93 ust. 1 Konstytucji RP.

TWORZENIE PRAWA

HIERARCHIA ŹRÓDEŁ PRAWA POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCEGO W POLSCE

- ❖ **Konstytucja;**
- ❖ **Ratyfikowane umowy międzynarodowe za zgodą parlamentu wyrażoną w ustawie** (art. 89. ust.1, art. 90 ust. 1 i art. 90 ust. 3 w związku z art. 91 ust. 2 Konstytucji RP);
- ❖ **Prawo Unii Europejskiej;**
- ❖ **Ustawy;**
- ❖ **Rozporządzenia z mocą ustawy** (art. 231 Konstytucji RP);
- ❖ **Ratyfikowane umowy międzynarodowe nie wymagające zgody parlamentu** (art. 89. ust. 2 Konstytucji RP);
- ❖ **Rozporządzenia;**
- ❖ **Akty prawa miejscowego.**

TWORZENIE PRAWA

ŹRÓDŁA PRAWA O CHARAKTERZE WEWNĘTRZNYM

- ❖ Uchwały: Sejmu, Senatu i Rady Ministrów;
- ❖ Zarządzenia: Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów oraz ministrów;
- ❖ Akty prawa miejscowego o charakterze wewnętrznym (akty kierownictwa wewnętrznego);
- ❖ Wytyczne, regulaminy, okólniki, instrukcje, akty zakładowe.

P. J. Suwaj, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 68.

TWORZENIE PRAWA

SEGMENT ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Naczelne organy administracji rządowej

- Prezes Rady Ministrów, Rada Ministrów, ministrowie oraz przewodniczący określonych w ustawie komitetów sprawujący funkcje naczelnych organów administracji państwowej. Podstawowymi cechami wyróżniającymi te organy to ich **bezpośredni** tryb powoływania przez Prezydenta, czy też po uprzednim wyborze przez Sejm, **zwierzchność** wobec pozostałych organów administracji rządowej oraz ich **właściwość terytorialna** obejmująca obszar całego państwa.

Centralne organy administracji rządowej

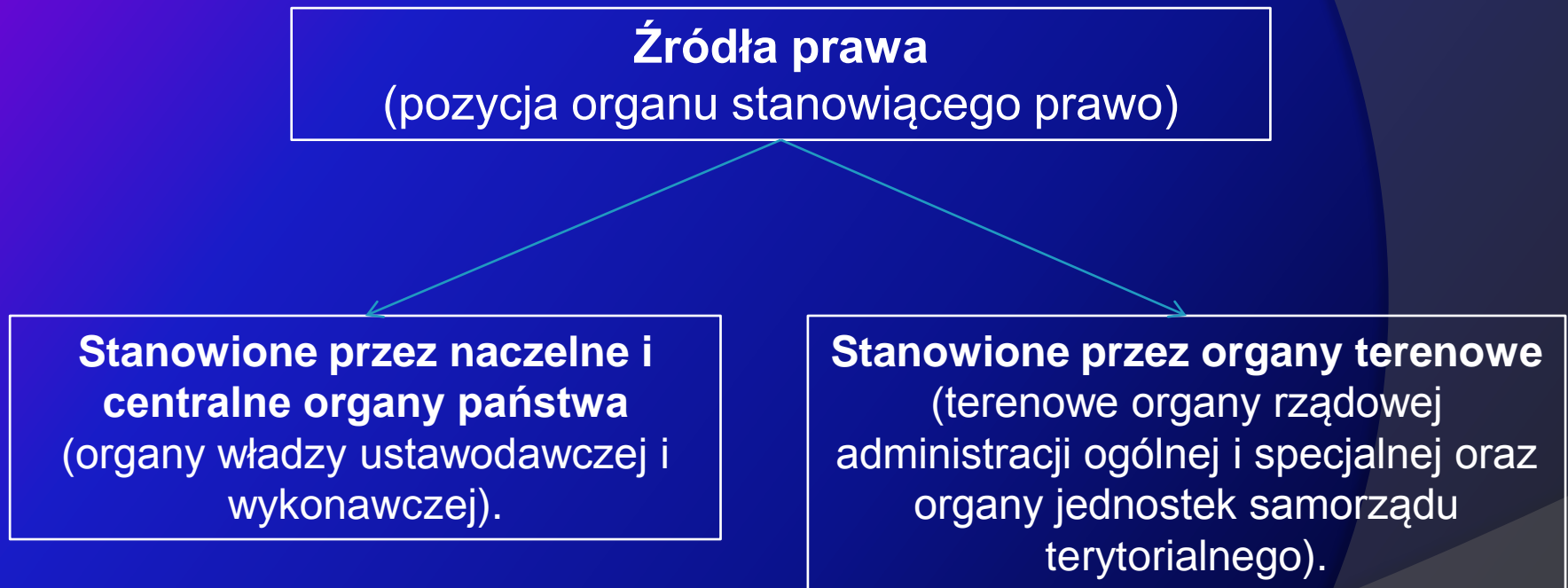
-organy utworzone w trybie ustawowym, których właściwość miejscowa rozciąga się również na całe terytorium państwa, jednak **ich kierownicy nie wchodzi w skład rządu**. Stosując kryterium podporządkowania organy te można za podzielić na:
a) podporządkowane Radzie Ministrów,
b) podporządkowane Prezesowi Rady Ministrów,
c) podporządkowane określonym w ustawach ministrom

Terenowe organy administracji rządowej,

- **wojewodowie** jako przedstawiciele Rady Ministrów w województwie

TWORZENIE PRAWA

Podział źródeł prawa administracyjnego

TWORZENIE PRAWA

Konstytucja

Zajmuje najwyższe miejsce w hierarchii źródeł prawa.

Wprowadza podział władzy na: ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.

Wprowadza rozróżnienie pomiędzy przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisami o charakterze wewnętrznym.

Ustala pozycję centralnych i terenowych organów administracji rządowej oraz samorządu terytorialnego w systemie organizacji państwa.

TWORZENIE PRAWA

Konstytucja

Jest najwyższym prawem RP.

Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio chyba, że sama stanowi inaczej.

Określa ustrój kraju oraz kompetencje naczelnych, centralnych i terenowych organów administracji rządowej.

Na jej postanowieniach opiera się prawo administracyjne.

TWORZENIE PRAWA

Konstytucja

Zawiera delegację do tworzenia różnego rodzaju samorządów, w tym samorządu zawodowego.

Nie określa jednostek zasadniczego podziału terytorialnego państwa, przesądza natomiast o istnieniu samorządu terytorialnego.

Zmiana Konstytucji RP wymaga większości kwalifikowanej w Sejmie ($\frac{2}{3}$ głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów) oraz większości bezwzględnej w Senacie.

Por. art. 235 ust. 4 Konstytucji RP oraz E. Ochendowski, op. cit., s. 84-85.

TWORZENIE PRAWA

Ustawa

Zajmuje po Konstytucji kolejne miejsce w systemie źródeł prawa powszechnie obowiązującego.

Jest uchwalana przez Sejm zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, chyba że Konstytucja przyjmuje inną większość.

Inicjatywa ustawodawcza przysługuje: posłom, Senatowi, Prezydentowi RP i Radzie Ministrów oraz grupie co najmniej 100 tys. obywateli mających prawo wybierania do Sejmu.

Art. 118 ust.1 i ust. 2 i art. 120 zd.1 Konstytucji RP.

TWORZENIE PRAWA

Rozporządzenia z mocą ustawy

Mogą być wydawane tylko w czasie stanu wojennego.

Wydaje je Prezydent RP na wniosek Rady Ministrów w przypadku, gdy Sejm nie może zebrać się na posiedzenie.

Mogą dotyczyć zasad działania organów władzy publicznej, ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela oraz podstaw, zakresu i trybu wyrównania strat majątkowych wynikających z tych ograniczeń.

Mają charakter źródeł powszechnie obowiązującego prawa.

Podlegają zatwierdzeniu przez Sejm na najbliższym posiedzeniu.

Odmowa zatwierdzenia przez Sejm bądź też nie przedstawienie do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu Sejmu pociąga za sobą utratę ich mocy obowiązującej.

TWORZENIE PRAWA

Ratyfikowane umowy międzynarodowe

Są zaliczane przez Konstytucję RP do źródeł prawa powszechnie obowiązującego.

Po ich ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw RP, stanowią część krajowego porządku prawnego i są bezpośrednio stosowane chyba, że ich stosowanie jest uzależnione od wydania ustawy.

Ratyfikacja umowy międzynarodowej należy do Prezydenta RP, jednak ratyfikacja niektórych umów wymaga zgody Sejmu wyrażonej w ustawie.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne, op. cit., s. 96.

TWORZENIE PRAWA

Ratyfikacja

```
graph TD; A[Ratyfikacja] --> B[Zwykła]; A --> C[Kwalifikowana];
```

Zwykła

(nie wymaga zgody w ustawie - art. 89. ust. 2 Konstytucji RP)

1. Prezes Rady Ministrów zawiadamia Sejmową Komisję Spraw Zagranicznych.
2. Komisja przyjmuje zawiadomienie, co skutkuje możliwością przedłożenia danej umowy do ratyfikacji przez Prezydenta RP.
3. Jeżeli komisja nie przyjmie zawiadomienia, sprawozdanie z zastrzeżeniami jest przedstawiane Sejmowi.
4. Wówczas Sejm decyduje w jakim trybie dana ratyfikacja zostanie przeprowadzona.

Kwalifikowana

(wymaga zgody w ustawie)

1. Ma zastosowanie w sprawach o których mowa w art. 89 Konstytucji RP.
2. W tym przypadku stosuje się tryb uchwalenia ustawy zwykłej.
3. W przypadku ratyfikacji dotyczącej spraw zawartych w art. 90 ust. 1. Konstytucji RP stosowane są dwa tryby:
 - ustawa podjęta przez Sejm i Senat bezwzględną większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów i senatorów;
 - przeprowadzeniu referendum.

TWORZENIE PRAWA

Ratyfikacja wymagająca zgody Sejmu

pokoju, sojuszy i układów politycznych lub układów wojskowych

wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji RP

członkostwa Polski w organizacji międzynarodowej

znacznego obciążenia państwa pod względem finansowym

spraw uregulowanych w ustawie lub, w których konstytucja wymaga ustawy

Art. 89. ust. 1 Konstytucji RP.

TWORZENIE PRAWA

Umowy nie podlegające ratyfikacji

Wymagają zatwierdzenia przez Radę Ministrów.

Równoznaczne z zatwierdzeniem jest udzielenie przez Radę Ministrów zgody na podpisanie umowy międzynarodowej

Zgodę RM może uzyskać minister kierujący działem administracji rządowej właściwy do spraw, których dotyczy umowa międzynarodowa.

TWORZENIE PRAWA

Konflikt ustawy z ratyfikowaną umową międzynarodową

- ❑ W przypadku konfliktu ustawy z treścią umowy międzynarodowej **pierwszeństwo w stosowaniu ma ta druga.**
- ❑ Ratyfikowane umowy międzynarodowe są ogłaszane w Dzienniku Ustaw, a pozostałe umowy międzynarodowe ogłasza się w Monitorze Polskim. (za: E. Ochendowski, Prawo administracyjne, op. cit., s. 97)

TWORZENIE PRAWA

KAZUS

TRYB RATYFIKACJI UMOWY MIĘDZYNARODOWEJ

❑ Pytania:

- *Jakie mamy tryby ratyfikacji umowy międzynarodowej?*
- *Czy Prezydent RP mógł zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego w trybie kontroli prewencyjnej z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją ustawy wyrażającej zgodę na ratyfikację umowy międzynarodowej?*
- *Jakie stanowisko zajmie Trybunał Konstytucyjny?* (M. Granat, M. Zubik, Prawo konstytucyjne..., op. cit., s. 55)

TWORZENIE PRAWA

Rozporządzenie

Jest aktem normatywnym, ogólnym źródłem prawa.

Jest wydawane na podstawie szczegółowych upoważnień ustawowych.

Upoważnienie ustawowe może mieć charakter obligatoryjny lub fakultatywny.

Może być wydawane tylko wtedy, gdy ustawa upoważnia do regulacji prawnej materii w drodze rozporządzenia.

Musi pozostawać w granicach udzielonego upoważnienia ustawowego.

Nie może być sprzeczne z Konstytucją i innymi aktami ustawodawczymi

Musi powoływać się na upoważnienie ustawowe.

Warunkiem wejścia w życie jest jego ogłoszenie w Dzienniku Ustaw RP.

TWORZENIE PRAWA

KAZUS

ROZPORZĄDZENIE

❑ Pytania:

- *Jakie są wymogi w kwestii wydawania rozporządzeń?*
- *Jaka jest treść zakazu subdelegacji?* (M. Granat, M. Zubik, Prawo konstytucyjne..., op. cit., s. 58)

❑ Rozwiązanie:

- *Na gruncie postanowień art. 92 zd. 1 Konstytucji RP każde rozporządzenie jest wydawane przez organ wskazany w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie takie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia, zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.* (za: M. Granat, M. Zubik, Prawo konstytucyjne..., op. cit., s. 58)

TWORZENIE PRAWA

Kontrola legalności rozporządzeń

```
graph TD; A[Kontrola legalności rozporządzeń] --> B[Kontrola wewnątrzadministracyjna]; A --> C[Kontrola sądowa];
```

Kontrola

wewnątrzadministracyjna

- Sprawuje ją Rada Ministrów, która na wniosek Prezesa Rady Ministrów może uchylć rozporządzenie ministra resortowego.

Kontrola sądowa

- Kontrola abstrakcyjna Trybunału Konstytucyjnego.
- Skarga konstytucyjna.
- Zakwestionowanie rozporządzenia przed sądami powszechnymi lub administracyjnymi.

TWORZENIE PRAWA

Prawo wspólnotowe

```
graph TD; A[Prawo wspólnotowe] --> B[Pierwotne]; A --> C[Wtórne];
```

Pierwotne

- Traktaty założycielskie, na mocy których powołano Wspólnoty Europejskie oraz określono ich cele, struktury, organy i kompetencje.
- Traktaty zmieniające, stowarzyszeniowe i akcesyjne.

Wtórne

- obejmuje przepisy prawne wydane przez organy Unii Europejskiej na podstawie traktatów założycielskich.
- Zaliczamy do niego: rozporządzenia, dyrektywy i decyzje.

Pierwotne prawo wspólnotowe

- ❖ Traktat Paryski z 1951 r. (*Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali*);
- ❖ II Traktaty Rzymskie z 1957 r. (*Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej*);
- ❖ Traktat z Maastricht z 1992 r. – Traktat o Unii Europejskiej;
- ❖ Traktat amsterdamski z 1997 r. – zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie oraz niektóre związane z nimi akty;
- ❖ Traktat nicejski z 2001 r. – zmieniający Traktat o Unii Europejskiej, Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską oraz niektóre związane z nimi akty prawne;
- ❖ Traktat lizboński z 2007 r. – zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.
- ❖ Wersje skonsolidowane traktatów:
 - Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana 2016)
 - Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana 2016)
 - Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (wersja skonsolidowana 2012). (por. S. Sawicki (red.), *Prawo międzynarodowe publiczne...*, op. cit., s.151-156)

TWORZENIE PRAWA

Wtórne prawo wspólnotowe

Rozporządzenia (UE)

Są aktami prawa powszechnie obowiązującego.

Wiążą nie tylko państwa członkowskie, ale również krajowe organy i obywateli w tych państwach.

Nie ma potrzeby legislacyjnego włączenia rozporządzenia do porządku prawnego konkretnego państwa.

Mogą być podstawą praw i obowiązków obywateli.

Wymogiem obowiązywania rozporządzenia UE jest jego opublikowanie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne, op. cit., s. 99.

TWORZENIE PRAWA

Wtórne prawo wspólnotowe

Dyrektywy (UE)

Są kierowane tylko do państw członkowskich UE.

Są instrumentem realizacji traktatów i są wykorzystywane do harmonizacji praw krajowych z celami Unii.

Wymagają wdrożenia przez państwa członkowskie.

W przypadku posłużenia się formą dyrektywy prawo UE tworzone jest w dwóch etapach – przez wydanie i publikację dyrektywy, a następnie przez ustanowienie prawa krajowego w celu implementacji jej norm.

Dyrektywy publikowane są w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

TWORZENIE PRAWA

Wtórne prawo wspólnotowe

Decyzje (UE)

Są kierowane do konkretnie oznaczonych adresatów i wiążą tych adresatów.

Można im przypisać charakter aktów administracyjnych, analogiczny do aktów administracyjnych występujących w krajowym porządku prawnym.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne, op. cit., s. 99.

Tworzenie prawa

Stosunek prawa krajowego do prawa wspólnotowego

Akty prawa wspólnotowego nie wymagają ratyfikacji przez kraje członkowskie, zaś prawo wspólnotowe nie może być uchylane przez kraje wspólnoty.

Prawo wspólnotowe tworzy swoisty system prawny, ponieważ wpływa z autonomicznego źródła prawa, jakim jest Unia Europejska.

Prawo wspólnotowe nie jest składnikiem prawa, ale z nim współgra i jest stosowane w stosunkach wewnętrznych.

W przypadku kolizji norm prawa wspólnotowego z normami prawa wewnętrznego TSUE uznaje wyższość tych pierwszych.

TWORZENIE PRAWA

**Zasada prymatu prawa
europejskiego**

**Żaden przepis prawa wewnętrznego nie ma pierwszeństwa przed
prawem wspólnotowym.**

Por. M. Wierzbowski (red.), Prawo administracyjne, op. cit., s. 82.

TWORZENIE PRAWA

Zakazy wyprowadzone z zasady prymatu prawa europejskiego

Zakaz kwestionowania ważności norm prawa wspólnotowego przez organy krajowe.

Zakaz stosowania przez organy krajowe jakichkolwiek przepisów sprzecznych z normami wspólnotowymi.

Por. E. Ochendowski, Prawo administracyjne, op. cit., s. 101 oraz M. Wierzbowski (red.),
Prawo administracyjne, op. cit., s. 82.

Tworzenie prawa

ORZECZNICTWO

- ❑ Zarówno orzeczenia organów administracji, jak i orzeczenia sądowe nie są źródłami prawa, gdyż nie tworzą one prawa. Orzecznictwo ma jednak znaczenie dla wykładni przepisów prawa i stosowania tych przepisów w działalności organów władzy publicznej. Szczegółne dotyczy to orzecznictwa sądów administracyjnych.
- ❑ Pozycja sądów administracyjnych powoduje, że w praktyce organy administracyjne stosują wykładnię przepisów prawa przyjętą przez sądy administracyjne.
- ❑ Powyższa praktyka wynika stąd, że w razie zastosowania innej wykładni organ administracyjny musi się liczyć z tym, że jego decyzja – jeśli zostanie zaskarżona do sądu administracyjnego – zostanie przez ten sąd uchylona. (por. E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 150)

TWORZENIE PRAWA

DOKTRYNA

□ Doktryna (poglądy nauki prawa) w szerszym zakresie, niż orzecznictwo może kształtować poczucie prawne społeczeństwa poprzez poddanie krytycznej ocenie przepisy *ius cogens* oraz przedstawienie propozycji *de lege ferenda*. (por. R. Bierzanek, J. Symonides, Prawo międzynarodowe publiczne, op. cit., s. 111)

TWORZENIE PRAWA

Akty prawa miejscowego

Przepisy prawne powszechnie obowiązujące na oznaczonej części terytorium państwa

Przepisy prawne wydawane przez organy samorządu terytorialnego lub terenowe organy administracji rządowej

Przepisy prawne, które nie obowiązują poza obszarem danej jednostki zasadniczego podziału terytorialnego państwa.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 119-120.

TWORZENIE PRAWA

Akty prawa miejscowego – charakterystyczne cechy

```
graph TD; A[Akty prawa miejscowego – charakterystyczne cechy] --> B[Możliwość normowania postępowania (zachowania się) wszystkich kategorii adresatów.]; A --> C[Niezbędność wyraźnego upoważnienia ustawowego do ich wydania (stanowienia).]; A --> D[Obowiązek zgodnego z prawem ogłoszenia.];
```

Możliwość normowania postępowania (zachowania się) wszystkich kategorii adresatów.

Niezbędność wyraźnego upoważnienia ustawowego do ich wydania (stanowienia).

Obowiązek zgodnego z prawem ogłoszenia.

TWORZENIE PRAWA

Terenowe przepisy prawne powszechnie obowiązujące

Mogą regulować postępowania wszystkich kategorii adresatów

Mogą dotyczyć tylko niektórych kategorii adresatów

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 120.

TWORZENIE PRAWA

Podział terenowych przepisów prawnych

```
graph TD; A[Podział terenowych przepisów prawnych] --> B["▪ przepisy wydawane przez organy samorządu terytorialnego,  
▪ przepisy wydawane przez organy administracji rządowej."]; A --> C["▪ przepisy mające charakter samoistnych norm w ramach upoważnień ustawowych,  
▪ przepisy wykonawcze."];
```

- przepisy wydawane przez organy samorządu terytorialnego,
- przepisy wydawane przez organy administracji rządowej.

- przepisy mające charakter samoistnych norm w ramach upoważnień ustawowych,
- przepisy wykonawcze.

Powyższe podziały mogą się krzyżować

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 121.

TWORZENIE PRAWA

Wydawanie aktów prawa miejscowego – delegacja

- **Konstytucja RP (art. 94 i 88).**
- **Ustawa o samorządzie gminnym (głównie art. 40, 41, 90).**
- **Ustawa o samorządzie powiatowym (głównie art. 40, 41, 78).**
- **Ustawa o samorządzie województwa (art. 89 – 91).**
- **Ustawa o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.**
- **Niektóre ustawy o organach rządowej administracji niezespółonej również zawierają upoważnienia do stanowienia aktów prawa miejscowego. (por. E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 125-126)**

TWORZENIE PRAWA

Wydawanie aktów prawa miejscowego – delegacja

Akty prawa miejscowego stanowione przez gminę

Art. 40. 1. Na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

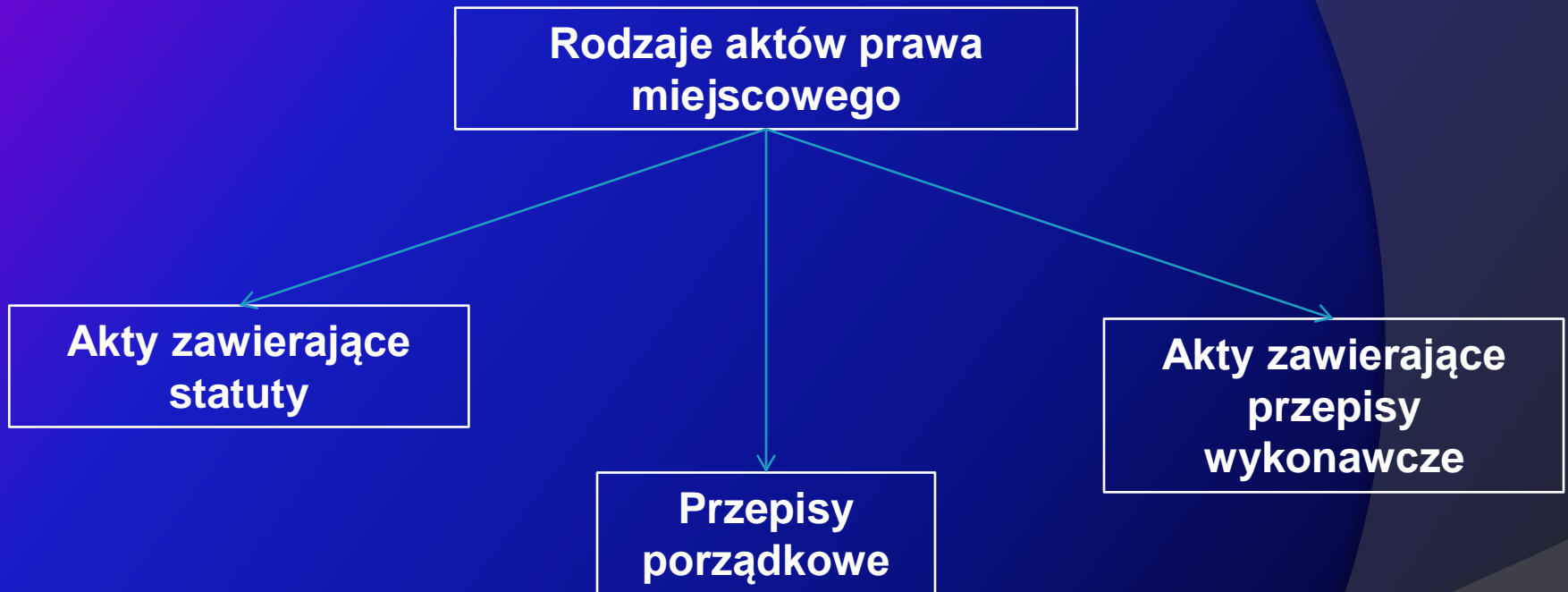
Art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Akty prawa miejscowego stanowione przez powiat

Art. 40. 1. Na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach rada powiatu stanowi akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze powiatu.

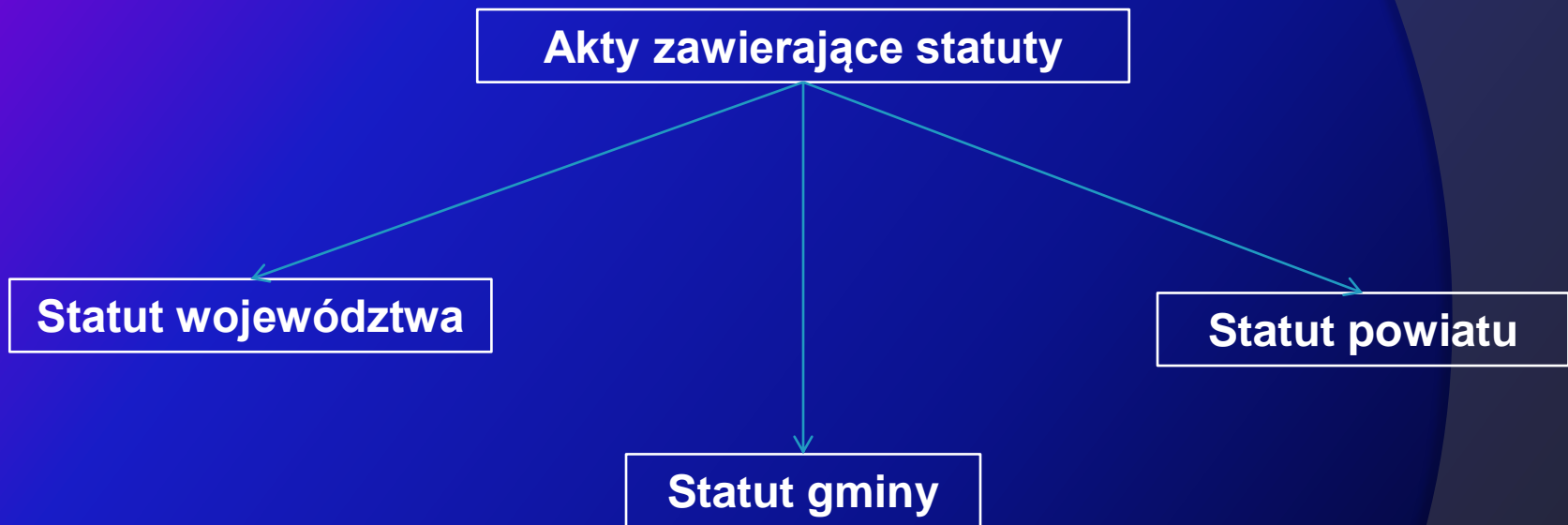
Art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym.

TWORZENIE PRAWA

za: E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 126.

TWORZENIE PRAWA

za: E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 127.

TWORZENIE PRAWA

Statut województwa

- ☐ **Określa ustrój województwa jako jednostki samorządu terytorialnego.** (art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa)
- ☐ **Uchwalenie statutu województwa należy do wyłącznej właściwości sejmiku województwa.** (art. 18 pkt. 1a ustawy o samorządzie województwa)
- ☐ **Statut województwa i jego zmiany podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.** (art. 13 pkt. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych)

TWORZENIE PRAWA

Statut Województwa Małopolskiego

Dziennik Urzędowy
Województwa Małopolskiego

[Dzienniki](#) [Skorowidz](#) [Organy wydające](#) [Pobieranie](#) [Certyfikaty](#) [Informacje](#)

Szukaj w tytule Aktu

DZ. URZ. WOJ. 2015.5483

Ogłoszony: 24.09.2015

WERYFIKUJ PODPIS ✓

Obwieszczenie Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Statutu Województwa Małopolskiego

Pozycja dziennika

Rok: 2015

Pozycja: 5483

Data ogłoszenia: 24.09.2015

Czas udostępnienia na www:
24.09.2015 08:00:51

Pliki do pobrania

PDF OGŁOSZONY (22,8MB PDF)

POZYCJA.XML (11KB)

WIZA.XML (7,2KB XML)

WIZA.HTML (2,7KB HTML)

[link](#)

TWORZENIE PRAWA

Statut powiatu

- ❑ **Statut powiatu stanowi o ustroju powiatu.** (art. 2 ust. 4 ustawy o samorządzie powiatowym)
- ❑ **Statut powiatu obligatoryjnie musi regulować:**
 - **organizację wewnętrzną oraz tryb pracy rady i komisji powoływanych przez radę,**
 - **zasady tworzenia klubów radnych,**
 - **organizację wewnętrzną oraz tryb pracy zarządu powiatu.** (por. art. 19 i art. 32 ust. 4 ustawy o samorządzie powiatowym)

TWORZENIE PRAWA

Statut Powiatu Nowosądeckiego

I Statut Powiatu

**Uchwała Nr 127/XI/2011 Rady Powiatu Nowosądeckiego z 16 grudnia 2011 r.
w sprawie przyjęcia Statutu Powiatu Nowosądeckiego.**

Pliki do pobrania

 [uchr127-2011.pdf](#)
treść uchwały

**Uchwała Nr 265/XXII/2013 Rady Powiatu Nowosądeckiego z dnia 31 stycznia 2013 r.
w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Powiatu Nowosądeckiego.**

Pliki do pobrania

 [uchr_265-2013_statut.pdf](#)
treść uchwały

[link](#)

TWORZENIE PRAWA

Statut gminy

- ❑ **Statut gminy stanowi o ustroju gminy.** (art. 3 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym)
- ❑ **Określa on organizację wewnętrzną oraz tryb pracy rady gminy i jej organów, zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostek pomocniczych.**
- ❑ **Mogą się również w nim znaleźć sprawy dotyczące m.in.:**
 - **wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych,**
 - **organizacji urzędów i instytucji gminnych,**
 - **zasad zarządu mieniem gminy,**
 - **zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.** (por. art. 5 ust. 3, art. 22 oraz art. 40 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym)

TWORZENIE PRAWA

Statut gminy

- ☐ **Uchwalenie należy do wyłącznej właściwości rady gminy.** (art. 18 ust. 2 pkt. 1 ustawy o samorządzie gminnym)
- ☐ **Projekt statutu gminy powyżej 300 000 mieszkańców podlega uzgodnieniu z Prezesem Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.** (art. 3 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym)
- ☐ **W sprawach spornych rozstrzyga Rada Ministrów.** (art. 3 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym)

Tworzenie Prawa

Statut Miasta Nowy Sącz

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 5 października 2021 r.

Poz. 5442

Podpisany przez:

Artur Słowik; MUW

Data: 2021-10-05 13:43:01

OBWIESZCZENIE

RADY MIASTA NOWEGO SĄCZA

z dnia 21 września 2021 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Nowego Sącza

[link](#)

TWORZENIE PRAWA

Charakter prawny statutów

W drodze regulacji statutowej dana jednostka samorządu terytorialnego może normować swoje wszystkie zagadnienia ustrojowe nie uregulowane w ustawach pod warunkiem, że jest są one zgodne z przepisami zawartymi w tychże ustawach.

Uprawnienie do wydawania statutów jest oparte na generalnym upoważnieniu ustawowym, które dotyczy samodzielnego uregulowania materii statutowej.

Stanowienie statutów to stanowienie autonomiczne lub „autonomia statutowa”, postrzegana jako nieodzowna część samorządu.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 129-130.

TWORZENIE PRAWA

Uprawnienia do tworzenia statutów – ograniczenia

```
graph TD; A[Uprawnienia do tworzenia statutów – ograniczenia] --> B[Pod względem rzeczowym]; A --> C[Zasada wyłączności ustawowej]; A --> D[Pod względem podmiotowym];
```

Pod względem rzeczowym

- uprawnienia ogranicza każdorazowo zakres ustawowo określonych zadań i kompetencji osoby prawnej.

Pod względem podmiotowym

- uprawnienia ograniczone są do członków danej wspólnoty.

Zasada wyłączności ustawowej

- ustawodawca powinien podejmować **istotne**, szczególnie dotyczące praw podstawowych **uregulowania**.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 130.

TWORZENIE PRAWA

Akty zawierające przepisy wykonawcze

Są wydawane na podstawie i w granicach uprawnień zawartych w ustawach.

Musi istnieć upoważnienie ustawowe do wydawania przepisów prawa o takim charakterze.

Upoważnienie ustawowe powinno określać organ właściwy do wydania aktu oraz zakres spraw przekazanych do uregulowania.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 130-131.

TWORZENIE PRAWA

Akty zawierające przepisy porządkowe

Mogą być wydawane jedynie w zakresie nieuregulowanym w odrębnych ustawach lub też w innych przepisach powszechnie obowiązujących.

Są wydawane na podstawie generalnego upoważnienia zawartego w ustawie o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz w samorządowych ustawach ustrojowych.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 131.

TWORZENIE PRAWA

Wydawanie przepisów porządkowych

```
graph TD; A[Wydawanie przepisów porządkowych] --> B[Województwo]; A --> C[Gmina]; A --> D[Powiat];
```

Województwo

✓ Uprawnienia do wydawania przepisów porządkowych posiada **wojewoda**, który wydaje je w formie rozporządzeń porządkowych.

Gmina

✓ Uprawnienia do wydawania przepisów porządkowych posiada **rada gminy**, która stanowi je w formie uchwały.
✓ W przypadku nie cierpiącym zwłoki gminne przepisy porządkowe może wydać **wójt, burmistrz lub prezydent miasta** w formie zarządzenia.

Powiat

✓ Uprawnienia do wydawania przepisów porządkowych posiada **rada powiatu**, która stanowi je w formie uchwały.
✓ W przypadkach nie cierpiących zwłoki powiatowe przepisy porządkowe może wydać **zarząd powiatu**.

TWORZENIE PRAWA

Nadzór nad stanowieniem aktów prawa miejscowego

Art. 171. 1. Działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności.

2. Organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego są Prezes Rady Ministrów i wojewodowie, a w zakresie spraw finansowych regionalne izby obrachunkowe.

Art. 171 ust. 1-2 Konstytucji RP.

Art. 61. 1. Prezes Rady Ministrów uchyla, w trybie nadzoru, akty prawa miejscowego, w tym rozporządzenia porządkowe, ustanowione przez wojewodę lub organy niezespólonej administracji rządowej, jeżeli są one niezgodne z ustawami lub aktami wydanymi w celu ich wykonania, a także może je uchylać z powodu niezgodności z polityką Rady Ministrów lub naruszenia zasad rzetelności i gospodarności.

Art. 61 ust. 1 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.

TWORZENIE PRAWA

Utrata mocy obowiązującej aktów prawa miejscowego

2. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością wojewody na podstawie kryterium zgodności jego działania z polityką Rady Ministrów.

Art. 8 ust. 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.

Art. 61. 1. Prezes Rady Ministrów uchyla, w trybie nadzoru, akty prawa miejscowego, w tym rozporządzenia porządkowe, ustanowione przez wojewodę lub organy niezespólonej administracji rządowej, jeżeli są one niezgodne z ustawami lub aktami wydanymi w celu ich wykonania, a także może je uchylać z powodu niezgodności z polityką Rady Ministrów lub naruszenia zasad rzetelności i gospodarności.

Art. 61 ust. 1 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie.

TWORZENIE PRAWA

Utrata mocy obowiązującej aktów prawa miejscowego

Art. 42. 1. Akty prawa miejscowego powiatu stanowi rada powiatu w formie uchwały, jeżeli ustawa upoważniająca do wydania aktu nie stanowi inaczej.

2. Powiatowe przepisy porządkowe, o których mowa w art. 41, w przypadkach niecierpiących zwłoki, może wydać zarząd.

3. Powiatowe przepisy porządkowe, o których mowa w ust. 2, podlegają zatwierdzeniu na najbliższej sesji rady powiatu. Tracą one moc w razie nieprzedłożenia ich do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia. Termin utraty mocy obowiązującej określa rada powiatu.

Art. 42 ust. 1-3 ustawy o samorządzie powiatowym.

TWORZENIE PRAWA

Utrata mocy obowiązującej aktów prawa miejscowego

Art. 41. 1. Akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

2. W przypadku niecierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może wydać wójt, w formie zarządzenia.

3. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 2, podlega zatwierdzeniu na najbliższej sesji rady gminy. Traci ono moc w razie odmowy zatwierdzenia bądź nieprzedstawienia do zatwierdzenia na najbliższej sesji rady.

4. W razie nieprzedstawienia do zatwierdzenia lub odmowy zatwierdzenia zarządzenia rada gminy określa termin utraty jego mocy obowiązującej.

Art. 41 ust. 1-4 ustawy o samorządzie gminnym.

TWORZENIE PRAWA

Utrata mocy obowiązującej aktów prawa miejscowego

Art. 90. 1. Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego.

Art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa.

§ 3. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania.

Art. 35 § 3 k.p.a.

TWORZENIE PRAWA

Utrata mocy obowiązującej aktu prawa miejscowego

po upływie czasu jego obowiązywania

derogacja przez inny akt prawa miejscowego

w przypadku uchylenia ustawy, w której zawarte było upoważnienie do jego wydania

po przeprowadzeniu referendum lokalnego w sprawie uchylenia aktu prawa miejscowego wydanego w drodze referendum lokalnego na czas nieokreślony

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 140.

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

- ❑ Akty wewnętrzne regulują różne zagadnienia, w szczególności zaś:
 - mogą nakładać na podporządkowane organy i jednostki organizacyjne określone obowiązki,
 - mogą też przybrać postać aktów interpretacyjnych, które nakładają na podporządkowanych adresatów obowiązek stosowania określonych sposobów wykładni przepisów prawa.
- ❑ Kryterium odgraniczającym akty wewnętrzne od aktów zaliczanych do źródeł prawa powszechnie obowiązującego jest określenie adresata normy prawnej. (por. E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 142-143)

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

❑ Akty wewnętrzne wydaje się na podstawie:

- przepisów kompetencyjnych,
- szczegółowych upoważnień ustawowych,
- przepisów regulujących zależność służbową (akty wewnętrzne mające charakter poleceń służbowych).

❑ Cechy aktów wewnętrznych:

- mogą być kierowane tylko do podmiotów podporządkowanych organizacyjnie i służbowo organowi wydającemu dany akt,
- są poddawane kontroli organów nadzorujących dane jednostki organizacyjne,
- nie muszą być publikowane w organach publikacyjnych – wystarczy, że dotrą do wiadomości ich adresatów. (E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 143)

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

UCHWAŁY

- ☐ Uchwały to akty normatywne, które:
 - z reguły podejmowane są przez organy kolegialne,
 - wydawane są w zakresie spraw, które nie są uregulowane ustawami,
 - wydawane są na podstawie ustawy, jednak nie muszą powoływać się na upoważnienie ustawowe.
- ☐ Uchwały Rady Ministrów podejmowane są dla wykonania konstytucyjnie i ustawowo określonych kompetencji tego organu.
- ☐ Warunkiem ważności uchwał jest ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”. (J. Boć, Prawo administracyjne, op. cit., s. 83)

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

ZARZĄDZENIA

- ❑ Mają charakter wewnętrzny i obowiązują tylko jednostki organizacyjne podległe organizacyjnie i służbowo organowi wydającemu akt.
- ❑ Są wydawane na podstawie upoważnień ustawowych, co oznacza, że ustawa musi wyraźnie określać zarówno organ upoważniony do stanowienia zarządzenia, jak i jego kompetencję, w zakresie której zarządzenia mogą być **stanowione**. (J. Boć, Prawo administracyjne, op. cit., s. 82)

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

ZARZĄDZENIA

- ☐ Zarządzenia nie mogą stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów, o ile nie znajdują się one w zależności organizacyjnej lub służbowej. (J. Boć, Prawo administracyjne, op. cit., s. 82)
- ☐ Zarządzenia mogą pochodzić nie tylko od konstytucyjnych organów państwa, ale również od innych organów administracji publicznej (otwarty charakter systemu aktów prawa wewnętrznego). (wyrok TK z dnia 1 grudnia 1998 r., K21/98, OTK ZU nr 7/1998, poz.116)

TWORZENIE PRAWA

KAZUS

ROZPORZĄDZNIENIE A ZARZĄDZENIE

❑ Pytania:

- *Czy Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mógł uregulować te kwestie w drodze zarządzenia?*
- *Jakie jest miejsce takiego zarządzenia w systemie źródeł prawa?*
- *Jaki wpływ ma zarządzenie ministra na kształtowanie praw i obowiązków osób nie zatrudnionych w jednostkach podległych organizacyjnie temu ministrowi?* (por. M. Granat, M. Zubik, Prawo konstytucyjne..., op. cit., s. 60)

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

REGULAMINY I STATUTY

□ Cechy:

- regulują wewnętrzny ustrój i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych zarówno administracji publicznej, jak i niepublicznej,
- ich podstawową funkcją jest wyeliminowanie swobody i dowolności w zakresie organizacji i działania administracji publicznej,
- mogą być wydawane w formie zarządzeń lub uchwał i w głównej mierze mają podstawę ustawową.

□ Regulaminy i statuty urzędów administracyjnych – jako akty prawne, które w sposób szczegółowy regulują organizację i tryb pracy tych urzędów – to typowy przykład zastosowania tego rodzaju źródeł prawa administracyjnego. (por. J. Boć, Prawo administracyjne, op. cit., s. 83-84)

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

INSTRUKCJE SŁUŻBOWE

(okólniki, wytyczne, rozkazy, polecenia służbowe)

- ❑ Tego rodzaju akty wewnętrzne mogą mieć różnoraki charakter:
 - wyjaśniają obowiązujące przepisy i stanowią rodzaj instruktażu,
 - zawierają polecenia (rozkazy służbowe),
 - ustalają w sposób ogólny pewne zadania dla całego zespołu, czy jego części.
- ❑ Cechą charakterystyczną instrukcji służbowych jest szczegółowy krąg ich adresatów – mogą być jedynie kierowane do podmiotów podporządkowanych organowi wydającemu pod względem organizacyjnym i służbowym.

TWORZENIE PRAWA

AKTY WEWNĘTRZNE

Akty planowania

Normy o charakterze informacyjnym

- ✓ Zawierają pewne dane bądź prognozy.
- ✓ Mogą one ułatwiać organom administracji i obywatelom podejmowanie decyzji w różnych sprawach.

Normy o charakterze imperatywnym

- ✓ Wiążą prawnie adresatów (np. normy planu zagospodarowania przestrzennego).

Normy o charakterze oddziaływującym

- ✓ Zajmują miejsce pośrednie pomiędzy normami informacyjnymi i imperatywnymi. Normy te mogą ustanawiać pewne bodźce, czy zachętę do określonego zachowania się.

E. Ochendowski, Prawo administracyjne..., op. cit., s. 143-146.

TWORZENIE PRAWA

NORMY TECHNICZNE

racjonalizacja produkcji i usług poprzez stosowanie uznanych reguł technicznych lub rozwiązań organizacyjnych

usuwanie barier technicznych w handlu i zapobiegania ich powstawaniu

zapewnienie ochrony życia, zdrowia, środowiska i interesu konsumentów oraz bezpieczeństwa pracy

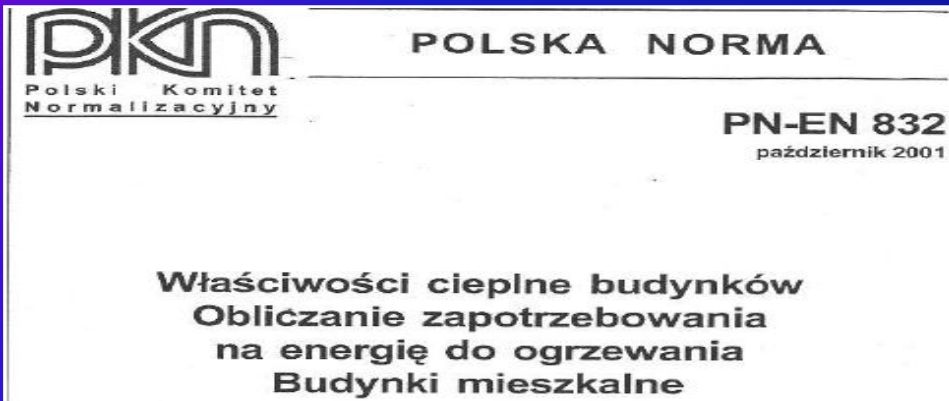
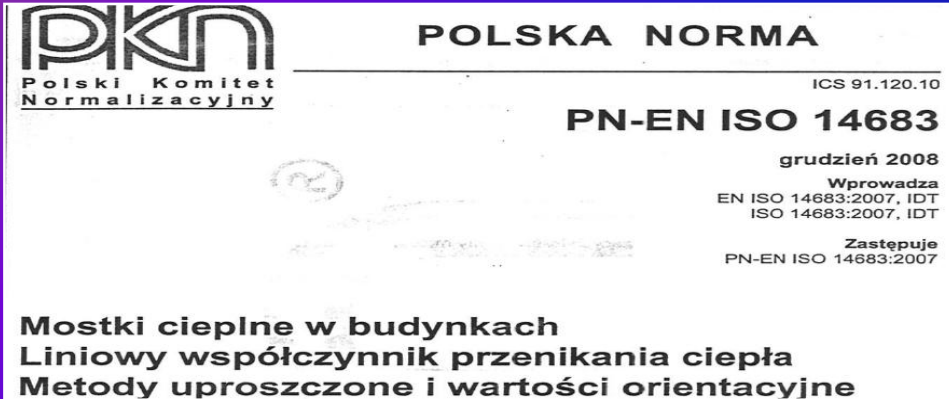
poprawa funkcjonalności, kompatybilności i zamienności wyrobów, procesów i usług oraz regulowanie ich różnorodności

zapewnienia jakości i niezawodności wyrobów, procesów i usług

działanie na rzecz uwzględnienia interesów krajowych w normalizacji europejskiej i międzynarodowej

ułatwianie porozumiewania się przez określanie terminów, definicji, oznaczeń i symboli do powszechnego stosowania

PODZIAŁ NORM

POLSKA NORMA

Numer: **PN-83/B-03430**

Tytuł: **Wentylacja w budynkach mieszkalnych zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej - Wymagania**

- ISO - norma międzynarodowa, ustanawiana przez międzynarodowe organizacje normalizacyjne,
- EN – norma regionalna (tu: europejska) ustanawiana przez jednostki normalizacyjne o zasięgu większym, niż kraj,
- PN – norma krajowa (tu: Polska Norma), w tym norma krajowa własna i norma krajowa implementowana; normy te ustanawiane są przez krajową jednostkę normalizacyjną danego państwa,
- BN – norma branżowa, opracowywana przez branżowe ośrodki normalizacyjne i adresowana do podmiotów danej branży (działu/ poddziału gospodarki krajowej),
- norma zakładowa, obowiązuje w danym zakładzie pracy, przedsiębiorstwie lub grupie powiązanych ze sobą przedsiębiorstw na mocy decyzji osoby zarządzającej lub właściciela. (wikipedia.org)